

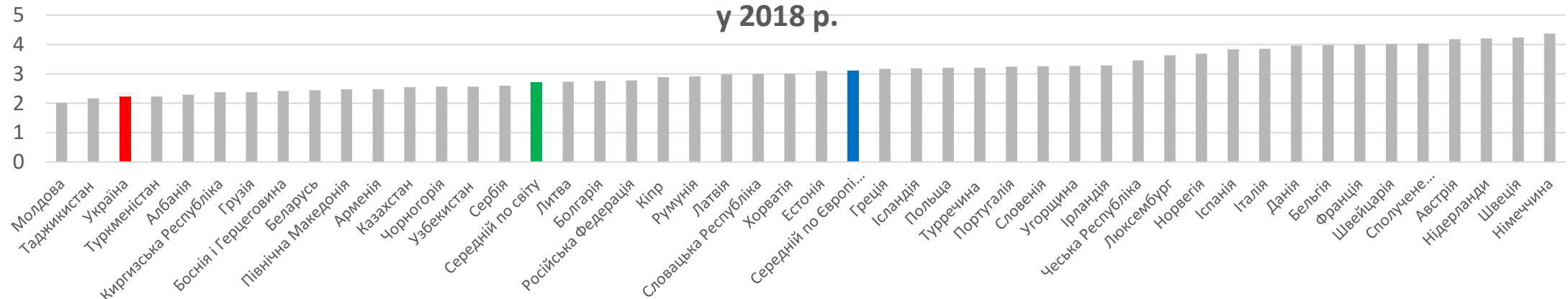
Посібник з питань ДПП – керівництво для розкриття потенціалу ДПП з метою підтримки економічного зростання та загального процвітання в Україні

21 липня 2021 року
м. Київ, Україна

Потреби України в публічній інфраструктурі

Якість торгівельної та транспортної інфраструктури в Європі та Центральній Азії
у 2018 р.

Джерело: Індекс логістичних показників Світового банку

- Інфраструктура доріг:** 90% доріг потребують ремонту, лише 2% мостів у доброму стані та 64% мостів не відповідають чинним нормам щодо розміру та вантажопідйомності
- Портова інфраструктура:** за даними індексу глобальної конкурентоспроможності Світового економічного форуму якість портової інфраструктури в Україні становить 3,9 із 7 балів порівняно із середнім показником по ЄС 4,8 бали
- Електроенергія:** знос електромереж - 70%, втрати при розподілі електроенергії - 10%
- Центральне опалення:** 40% опалювальної мережі зношені та в аварійному стані
- Побутові відходи:** 93,8% побутових відходів утилізується на звалищах

Джерело: Національна економічна стратегія 2030

Останні економічні показники та цілі Національної економічної стратегії 2030

Економічне зростання та дефіцит бюджету України

- Після економічного зростання в 2016-2019 роках економічний спад через COVID-19
- Бюджетний дефіцит збільшився, оскільки уряд надавав підтримку для пом'якшення негативних соціальних та економічних наслідків пандемії
- Незважаючи, що за прогнозами економічне зростання відновиться в 2021 році, бюджетний дефіцит збережеться, обмежуючи фіскальний простір для збільшення державних інвестицій
- Стратегія 2030 має на меті подвоїти економічне зростання та збільшити надходження прямих іноземних інвестицій щонайменше до 15 млрд. доларів США на рік, починаючи з 2025 року

Примітка: Прогнози для даних на 2021 рік
Джерело: Світовий банк

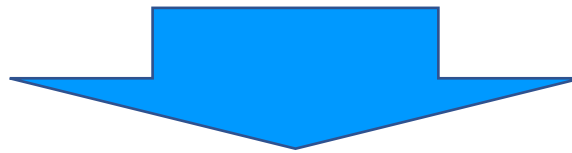
Чому ДПП є важливим механізмом модернізації інфраструктури?

- ❑ Залучення приватного фінансування є важливим для задоволення значних потреб у державній інфраструктурі, враховуючи обмежені державні фінансові ресурси
- ❑ Інновації, запровадження сучасних технологій та ноу-хау за допомогою ДПП сприятимуть зростанню продуктивності
- ❑ Якісна та фінансово стабільна програма ДПП може допомогти задовольнити потреби в інфраструктурі
- ❑ Поліпшення інфраструктури допоможе збільшити конкурентоспроможність країни та сприятиме економічному зростанню, створенню робочих місць та загальному процвітанню

Навіщо потрібен посібник з питань ДПП?

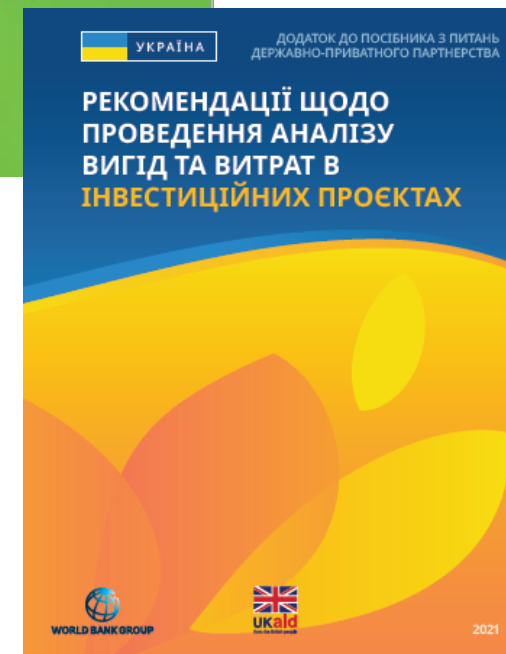
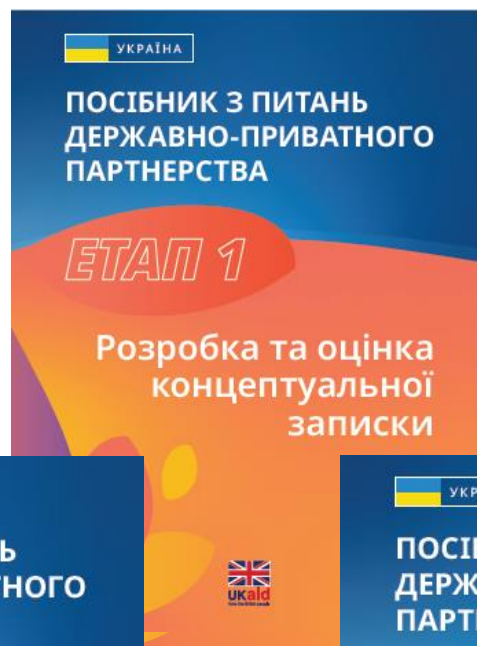
- ❑ У 2019 р. було прийнято новий Закон «Про концесію» та удосконалено Закон «Про ДПП»
- ❑ За технічної допомоги Світового банку Міністерство економіки розробило нормативно-правову базу, що надає можливість реалізації Закону «Про концесію» та Закону «Про ДПП»

Але органи публічної влади не мають необхідних знань та досвіду для застосування ДПП

- ❑ Потреба у практичному керівництві щодо розробки якісної та сталої програми ДПП
- ❑ Основа для прийняття рішень, яка визначає завдання, що стосуються проєктного циклу ДПП / концесій, на основі міжнародної кращої практики

Посібник з питань ДПП

Посібник з питань ДПП: цільова аудиторія

Публічні установи, що розробляють концептуальні записки за проектом та проектні пропозиції

Майбутні приватні партнери, які ініціюють пропозиції ДПП

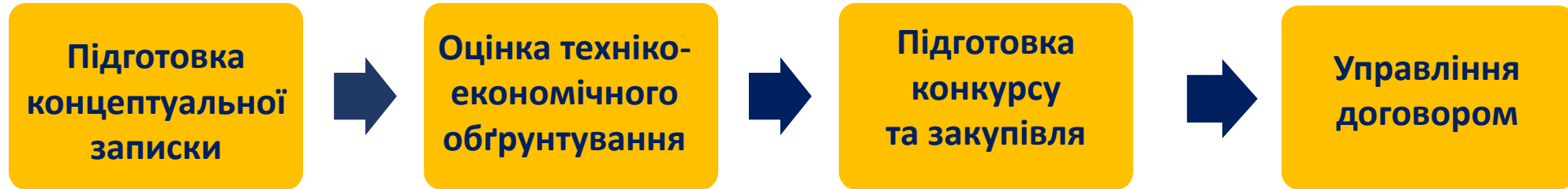
Органи, відповідальні за аналіз ефективності проектів, незалежну оцінку, схвалення та надання рекомендації

Державні партнери, які реалізують ДПП / концесійний договір та здійснюють моніторинг виконання проектів

Радники з питань транзакцій та консультанти з ДПП, які підтримують державного партнера або приватний бізнес у розробці ДПП

Структура Посібника з питань ДПП

- Чотири основні документи, що відповідають чотирьом етапам у ДПП / концесіях

- Кожен етап складається з ключових незалежних завдань / заходів, доповнених шаблонами та / або контрольними списками, де це доречно
- Рекомендації щодо проведення аналізу вигід та витрат (CBA), Основи оцінки співвідношення ціни та якості (VfM), Оцінка та управління фіскальними ризиками в ДПП / концесіях з використанням моделі оцінки фіскальних ризиків ДПП (PFRAM), розробленої МВФ та Світовим банком
- Рекомендації щодо оцінки та закупівлі незапрошених пропозицій ДПП / концесій
- Поради щодо того, коли і як використовувати зовнішніх консультантів з питань транзакцій

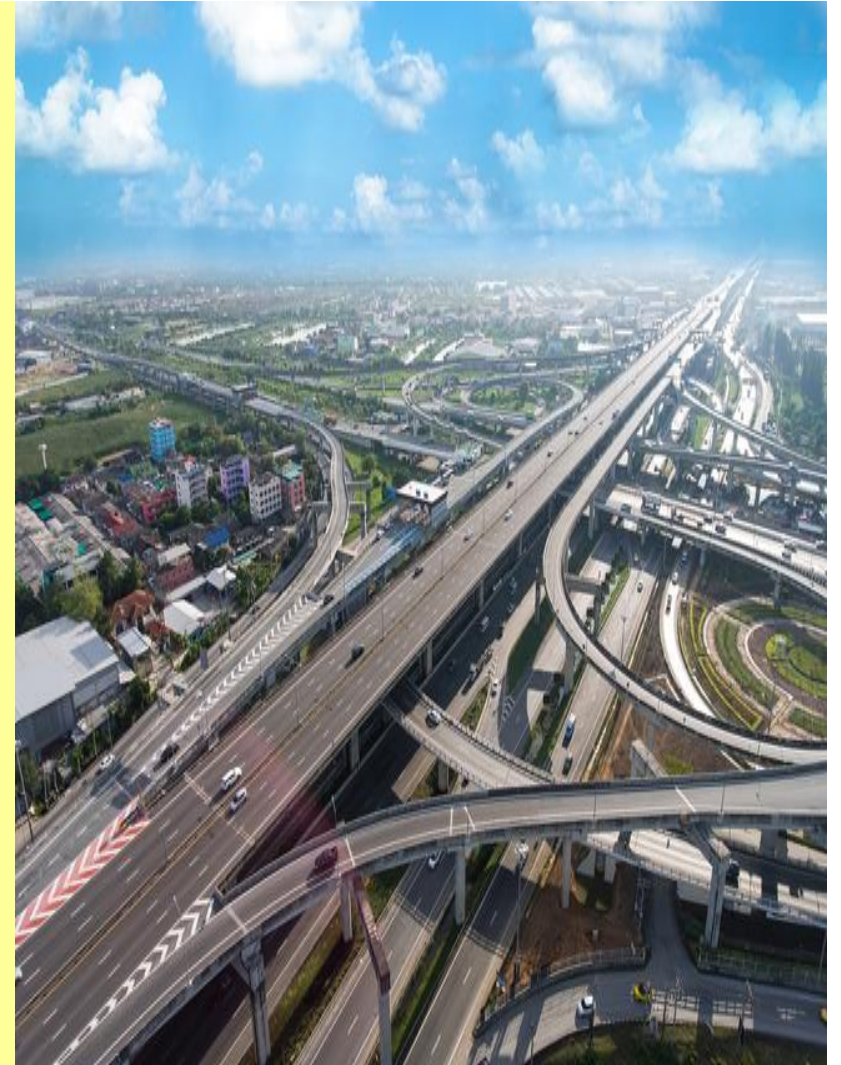

Посібник та інструменти з питань ДПП

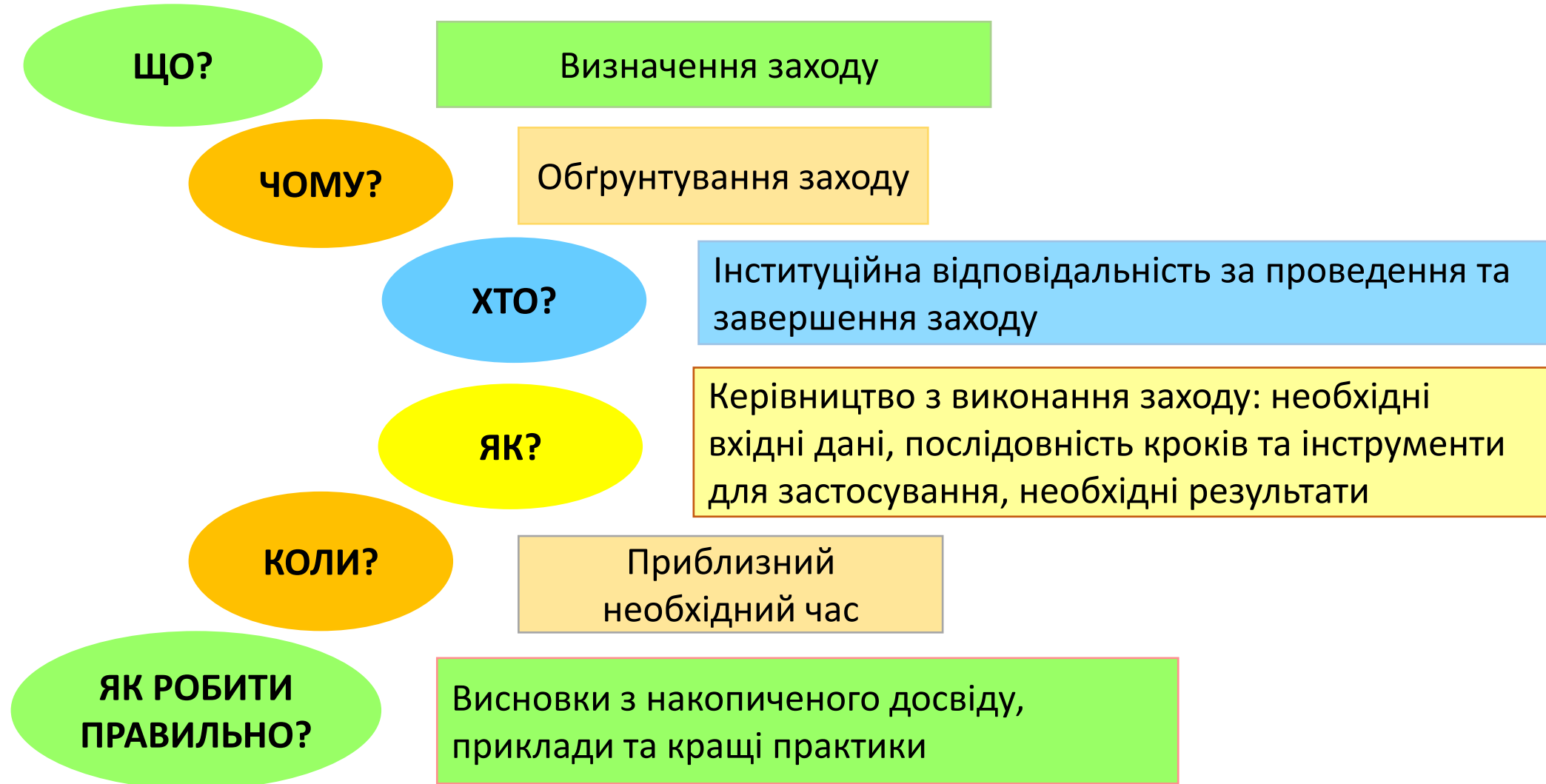
Основні характеристики Посібника

- ❑ Узгоджений із законодавством про ДПП та концесії та доповнює його
- ❑ Практичне та методологічне тлумачення Закону «Про ДПП» та Закону «Про концесію» з одночасною пропозицією напрацювань міжнародної кращої практики
- ❑ Методичне керівництво для всіх зацікавлених сторін у процесі ідентифікації, підготовки, аналізу ефективності, незалежної оцінки, схвалення, відбору, структурування проєктів ДПП, їх закупівлі та управління договором
- ❑ Застосовується до проєктів з різними механізмами оплати (державні платежі, плата користувачів, обидва ці механізми), різного розміру, до національних та муніципальних проєктів

Підхід Посібника з питань ДПП

Кожне завдання організоване та представлене таким чином:

ПОСІБНИК З ПИТАНЬ
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО
ПАРТНЕРСТВА

ЕТАП 1

Розробка та оцінка
концептуальної
записки

2021

Посібник з питань ДПП: Етап 1

Ідентифікація, відбір та пріоритезація
проектів

Огляд Етапу 1

Завдання

- Забезпечити, щоб з альтернативних рішень для вирішення конкретної проблеми, було обрано найкраще
- Забезпечити, щоб проєкт був адекватно визначений для того, щоб дозволити органу оцінки позитивно його оцінити та перейти до Етапу 2 «Техніко-економічне обґрунтування»

Вихідні дані

- Перелік стратегічно важливих, придатних для ДПП, попередньо фінансово життєздатних та доступних проєктів, запропонованих для оцінки у техніко-економічному обґрунтуванні
- Оптимальне використання коштів для підготовки проєктів

Результат

- Динамічний та стійкий портфель, що складається з якісних та фінансово життєздатних проєктів
- Оптимізація коштів на підготовку разом з мінімізацією ризику інвестування ресурсів у розробку детальних техніко-економічних обґрунтувань проєктів без обґрунтованої впевненості, що вони гідні інвестування та гідні пріоритетизації

Припущення

- Оцінка потреб та економічна обґрунтованість вже підтверджена в рамках планування державних інвестицій до того, як розглядається метод ДПП

Завдання на Етапі 1

Посібник з питань ДПП: Етап 2

Оцінка техніко-економічного
обґрунтування

Огляд Етапу 2

Завдання

- Провести повну оцінку проєкту з усіх відповідних точок зору: економічної, правової, технічної, екологічної, фінансової / комерційної, співвідношення ціни та якості, а також фіскальної доступності/ впливу та аналізу реалізації ДПП

Вихідні дані

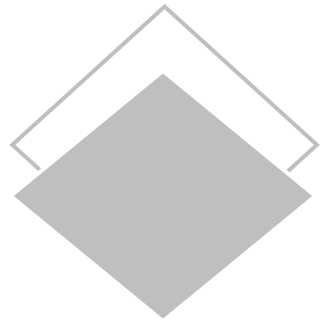
- Техніко-економічне обґрунтування
- Аналіз ефективності
- Висновок щодо реалізації ДПП

Результат

- Проєкт, придатний для ДПП, переходить до етапу конкурсу

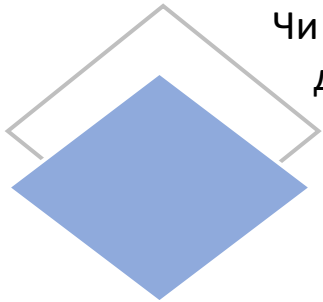

Завдання на Етапі 2

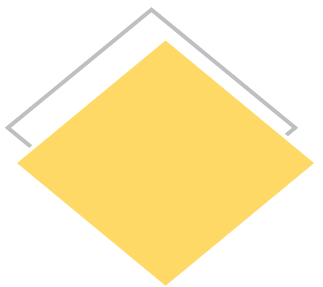
Чи можна забезпечити виконання?

Технічна доцільність

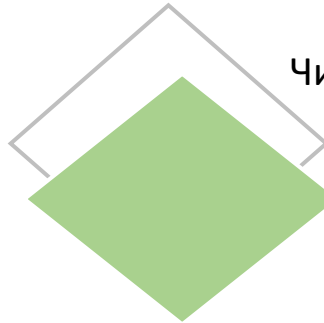
Чи буде це приносити доходи для покриття інвестицій?

Фінансова доцільність

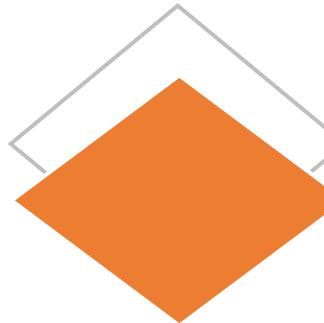
Наскільки це ризиковано?

Оцінка ризику

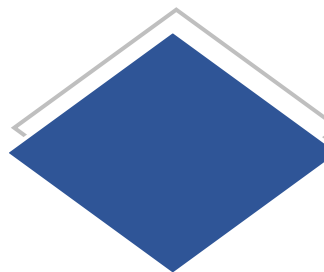
Чи буде попит на послуги?

Аналіз попиту

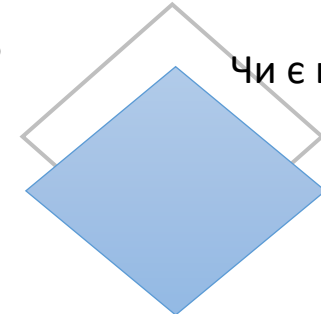
Чи це доступно?

Фіскальна доцільність

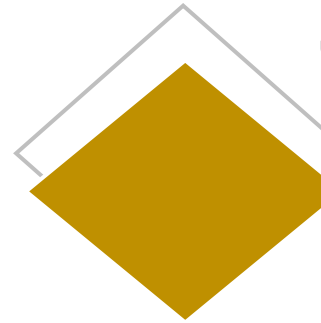
Чи є ДПП найбільш економічно вигідним способом придбання інфраструктурного активу чи послуги?

Співвідношення ціни та якості

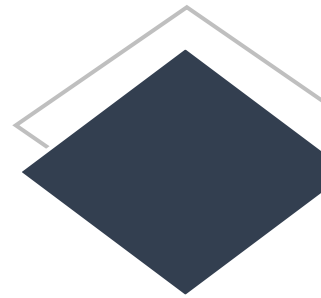
Чи є це хорошим використанням державних ресурсів?

Економічна доцільність

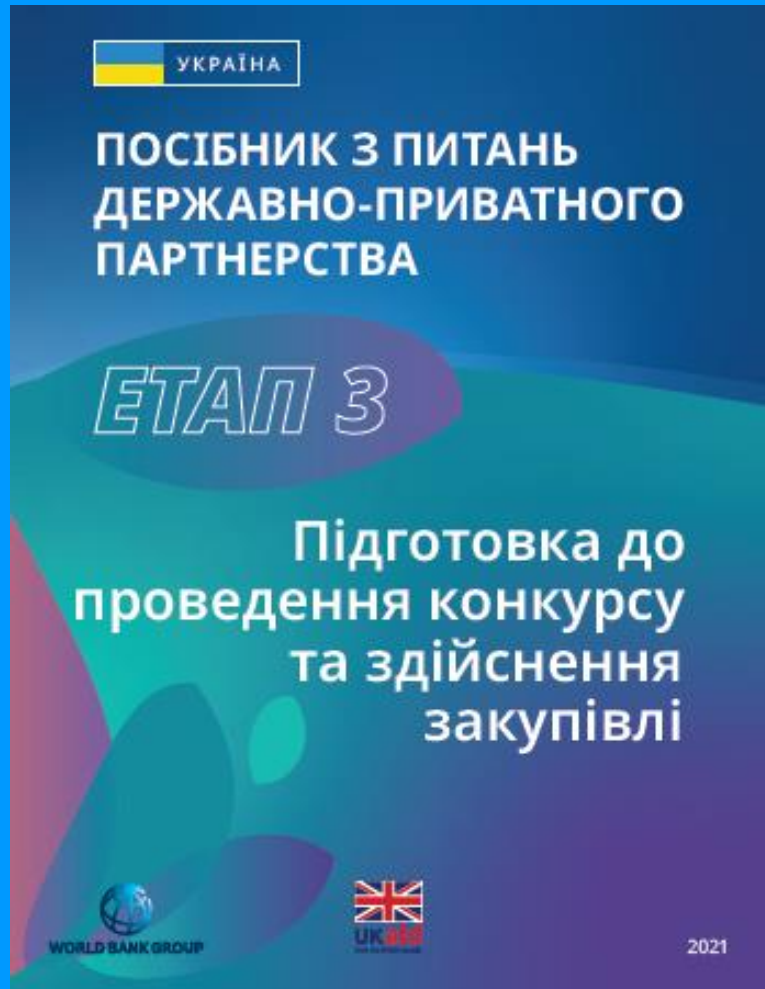
Чи вплине це на навколишнє середовище та населення?

Екологічна та соціальна доцільність

Чи буде зацікавлений ринок?

Аналіз ринку

Посібник з питань ДПП: Етап 3

Підготовка конкурсу та здійснення
закупівлі

Огляд Етапу 3

Завдання

- Отримати якісні конкурсні пропозиції від ринку
- Вибрати компетентний консорціум або компанію для реалізації проєкту

Вихідні дані

- Підписаний договір та початок реалізації проєкту

Результат

- Підрозділ управління проєктом, спеціально створений публічним органом, уповноваженим проводити закупівлю проєкту, що здійснює управління договором ДПП

Завдання на Етапі 3

Формування
конкурсної комісії

Розробка плану
закупівель

Підготовка проекту
договору ДПП та
конкурсного пакету
та їх затвердження

Оголошення
конкурсу

Оцінка кваліфікацій
і конкурсних
пропозицій та вибір
переможця

Заключні
переговори та
комерційне
закриття

Створення
підрозділу
управління
проектом

Досягнення
фінансового
закриття

ПОСІБНИК З ПИТАНЬ
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО
ПАРТНЕРСТВА

ЕТАП 4

Супровід та
реалізація договорів
державно-
приватного
партнерства

2021

Посібник з питань ДПП: Етап 4

Управління договорами

Огляд Етапу 4

Завдання

- Отримати послуги, зазначені в специфікаціях, та забезпечити постійну доступність, співвідношення ціни та якості, а також належне управління ризиками
- Здійснювати моніторинг виконання приватним партнером на етапах будівництва та експлуатації

Вихідні дані

- Приватний партнер та державний партнер виконують свої зобов'язання, здійснюючи управління та вирішення будь-яких питань
- Відмінності, якщо такі є, належним чином вирішені, а обсяг спорів зведений до мінімуму

Результат

- Ефективне управління договорами
- Успішне створення об'єкту інфраструктури або надання послуг

Завдання на Етапі 4

Будівництво

Експлуатація

Передача

Управління
змiнами

Управління
вiдносинами

Комунiкацiя

Вирiшення
спорiв

Додаток до Посібника - Рекомендації щодо проведення аналізу вигід та витрат в інвестиційних проєктах

Мета – надати методичне керівництво органам публічної влади у підготовці аналізів соціально-економічної оцінки державних інвестиційних проєктів та вдосконалити процес прийняття рішень щодо відбору високоякісних проєктів, що забезпечують більший економічний добробут.

Зміст:

- Загальні принципи аналізу вигід та витрат
- Опис процесу аналізу вигід та витрат
- Ілюстрація аналізу вигід та витрат для проєктів у сфері дорожньої інфраструктури, громадського транспорту, водопостачання, поводження з твердими побутовими відходами та іригації

Інструмент структурування ДПП

VfM screening form for PPP projects

Screening questions	Answers	Explanations and suggested approach
Does the project include a significant infrastructure investment component?	Yes	PPPs make sense for projects that involve substantial capital investment in infrastructure or physical assets, which would then benefit from the effective management of risks associated with construction and delivery. This may be a single major project or a series of replicable smaller projects in a given sector. The cost of preparing and managing a PPP contract can be significant for both public and private parties depending on the capacity of the government, policy and regulatory environment, information availability, and existence of similar projects procured or developed as PPP; this cost may not be justified for small projects. VfM tool does not include calculation of the transaction costs and the VfM.
Is the investment value of the project sufficient to justify PPP transaction costs?	Yes	The long-term nature of PPP contracts reduces the flexibility of the government to adjust output specifications over time; hence PPPs should be used for assets and services for which needs are expected to be relatively predictable. Long term is the term as specified in of the PPP contract.
Does the project address a long-term, predictable public service need?	Yes	For PPP to be feasible, sector policy, legislation, and regulations must at a minimum allow for PPP for the asset and service in question. This should either already be the case, or be reasonably achievable by adapting existing law or regulations as part of the project development.
Is the sector-level policy, legal, and regulatory environment adequate for this project to be procured as PPP?	Yes	Developing, implementing, and managing PPP over time requires substantial dedication of capacity and some expertise on the part of the public sector counterpart. "Sufficient" capacity depends on the complexity of the project as well as the institutional arrangements for the procurement of PPP.
Is there sufficient institutional capacity in the public sector to successfully implement the PPP?	Yes	The level of private sector interest in the project will primarily depend on the PPP structure, and hence will be tested during the detailed project preparation process. However, some evidence can be gathered to give an initial reading as to whether PPP might generate private sector interest.
Could the project generate private sector interest as PPP?	Yes	

Outcome: This project could be a good candidate for implementation as PPPs

Language VfM Report A. VfM Screening B. VfM Incentives C. VfM Questionnaire D. PSC Output Control Project information Risk

1. Інструмент з оцінки співвідношення ціни та якості на основі Excel, індивідуалізований для України
2. Доступний на англійській та українській мовах
3. Показує, як оцінити грошові потоки та вартість капіталу
  - Заохочення співвідношення ціни та якості
  - Компаратор державного сектору
  - Параметри ризику та їх розподіл
  - Фінансова модель компанії ДПП
  - Державне фінансування